WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го БЕРЕЗНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 3, 1959 No. 41. VOL. LXVI.

ДЕПАРТАМЕНТИ ПРАЦІ І ЗДОРОВ'Я ПРОПОНУЮТЬ ПОЛІПШИТИ ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

Вашингтон. — Департаменти праці і здоров'я, виховання та добродійности пропонують, щоб уряд подбав про поліпшення допомоги безробітним, бо в цій країні навіть під час економічного добробуту буває два-три мільйони людей без праці. Представники цих двох департаментів мають готові три проєкти, які мають допомогти безробітним вже тепер у майбутньому, , але президент Айзенгавер ще не рішився, чи погодитися на ці пропозиції з огляду на свою ощадностеву політику, яка противиться збільшуванню федерального бюджету. Один із цих проєктів вже тепер поліпшив би становище тих безробітних, яким кінчається термін допомоги, згідно з минулорічний законом, вже 1-го ц. р. Згідно з цим законом безробітні мали право на 50 відсотків довшу допомогу в порівнянні з тими реченцями, які обов'язують в окремих стейтах. Фонди на цю продовжену допомогу дає федеральний уряд. Департамент праці пропонує, щоб важність цього закону продовжити поза 1-го квітня ц. р. Департамент праці і здоров'я пропонують, щоб ухвалити закон, який установляв би у всіх стейтах таку саму висоту допомоги безробітним і той сам час її тривання. Досі вона триває в деяких стейтах 26 тижнів, а інших стейтах коротше. Коли б це ухвалили, тоді працедавці в деяких стейтах платили б більші вкладки до фонду безробітня. Пропонується також, щоб федеральний уряд призначив відповідні суми зі свого бюджету на допомогу для тих людей у стейтах, які її потребують. Федеральний уряд допомагає стейтам і тепер, але тільки певним категоріям потребуючих (старшим віком, родинам із малими дітьми, які не мають хлібодавця, сліпим і вповні нездібним до праці). Згідно з новою пропозицією федеральний уряд мав би допомагати і іншим людям, які потребують допомоги. Тоді була б більше уодностайнена допомога, бо тепер деякі стейти видають допомогу для людей цієї категорії, інші залишають цю справу місцевим самоуправам, а в деяких цю добродійну функцію виконують і стейти і самоуправи. — Три професори Мишиґенського університету Феделе Форі, Вільям Габер і Вілбур Грін заявили, що остання господарська рецесія виявила, що треба конче поліпшити теперішній закон про допомогу безробітним і продовжити речинець виплачування цієї допомоги, а також іншими способами поліпшити допомогу тим, які залишаються без праці.

Сенатори запевняють, що ЗДА стоять перед можливістю війни

Вашингтон. — Провідні сенатори остерігають, що ЗДА стоять в обличчі війни з СССР у зв'язку зі справою Берліну. Голова Сенатської Конґресової Комісії Закордонних Справ сенатор Дж. В. Фулбрайт і провідник демократів в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон заявили що ЗДА мусять в цій критичній хвилі говорити „одним голосом", щоб СССР бачив, що в справі Берліну ЗДА стоять об'єднані без огляду на партії. Сенатор — демократ із Вашинґтону Генрі М. Джиксон закликає президента Айзенгавера, щоб змобілізував 5 додаткових дивізій, щоб СССР міг знати, що за американськими дипломатичними словами стоять і діла. Сенатор — демократ Майк Мансфілд закликає уряд ЗДА звернутися в цій справі до ОН. Сенатор — демократ Гюберт Гомфрі сказав, що „ЗДА твердо стоятимуть за Берліном", навіть і тоді, коли б це означало навіть те найгірше. Сенатори — республіканці з Ню Йорку Джекоб К. Джевітс і Кеннет Б. Кітінґ займають в справі Берліну те саме становище.

Демократи відбуватимуть номінаційну конвенцію в Лос Анджелесі

Вашингтон. — Крайовий Демократичний Комітет 27-го лютого більшістю голосів 71 до 35-ох вирішив, щоб номінаційна конвенція в 1960 році відбулася в Каліфорнії в Лос Анджелесі. Представники Филаделфії і Шикаґо три години обороняли свої становища, але вкінці мусіли скапітулювати, бо представники малих стейтів підтримали Каліфорнію. Більші стейти Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенселвенія, Массачусетс, Огайо та Іллиной були проти Каліфорнії, яку підтримував голова Крайового Комітету Пол М. Ботлер. Демократи мають зібратися на конвенцію вже 11 липня 1960. Республіканці мали б почати конвенцію два тижні пізніше в Шикаґо або, найправдоподібніше, у Филаделфії. Республіканці не вибрали Каліфорнії, бо там тепер є перевага демократів, і тому, що каліфорнійський час утруднював би радіові й телевізійні передачі для тих виборців, які живуть у східніх стейтах.

В АМЕРИЦІ

● **У Джерзі Сіті, Н. Дж.,** 26-го лютого Павля Рубін відзначила свої 107-мі роковини. Вона народилась у 1852 році під Варшавою, а до ЗДА прибула в 1922 році. Її чоловік помер шість років тому, мавши 95 років. Павля Рубін дає своїм знайомим і приятелям таку рецепту на довголітність: „Працюйте тяжко, подовгу спіть і старайтеся мати добрий апетит! Я глибоко вірю в Бога, і Він за це мене благословить".

● **Мати дворічного Лоренса В. Смита,** що розвелася з своїм мужем і працює кельнеркою, звернулась до лікаря за порадою, як відучити сина від курення, який навчився пахкати цигарки від няньки. Дворічний хлопчина викурює по п'ятьшість цигарок денно. Мати звернулася була за порадою до священика, але той відіслав її до лікаря.

● **З Дітройту** повідомили, що 26-го лютого випущено в ЗДА авто, яке завершило перший мільйон авт. випродукованих в цьому році. В минулому році мільйонове авто випродукували 10-го березня. З цього виходить, що в 1959 році автомобільна промисловість має кращі вигляди.

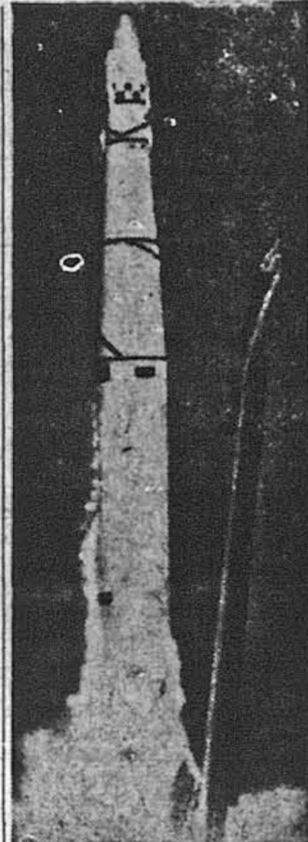
● **У Бріджтоні, Н. Дж.,** 30-річний кінооператор Джан Бристол збожеволів в час демонстрування фільму і почав нищити все довкола себе, вигукуючи, що це його кіно, і що ніхто не має права в ньому бути. Поліцисти з трудом зв'язали божевільного, який наробив шкоди на 2,500 долярів.

● **Науковці з Медісону,** Висконсін, привчають індіян користуватися печами, що живляться соняшною енерґією. Деякі племена в Арізоні та Ню Мексіко вже широко користають із „сонячних печей — цього найновішого винаходу.

● **Сенатор - демократ,** голова Сенатської Фінансової Комісії Гаррі Ф. Бирд, на конференції в Білому Домі заявив Президентові, що зробить усе можливе, щоб не допустити до збільшення бюджету понад 77 більйонів, як це запропонував Конґресові Айзенгавер.

ЗДА ВИПУСТИЛИ ПЕРШИЙ САТЕЛІТ, ЩО КРУЖЛЯТИМЕ ПОНАД БІГУНАМИ

Інґелвуд, Каліфорнія. — 32 години після випущення першого сателіта в напрямі понад бігунами летунство могло повідомити, що зловлено перші сигнали від того штучного місяця, бо цілу суботу і майже цілу неділю не було від нього жадної вістки, ані не можна було побачити його при допомозі телескопів. „Діскаверер І" був випущений у суботу 1.49 по полудні, а перші сиґнали від нього вдалося зловити аж перед північчю в неділю 1-го березня. Цей штучний сателіт випустило летунство 28-го лютого з летунської бази Ванденберґ, що є віддалена 175 миль від Лос Анджелесу в Каліфонії. Це перший сателіт, випущений із Каліфорнії, і перший, що мав кружляти довкола Землі в напрямі понад обома бігунами, Північним та Південним. Він називається „Діскаверер І", складався з двох ракет, першою частиною його була ракета „Тор", яка може летіти на віддаль 1,700 миль. В цьому сателіті була в кінцевій частині окрема скринька 40-фунтова, з інструментами та радіовими стаціями, для передавання сиґналів. Радіові апарати можуть працювати два тижні. Це було перше випущення сателіта серії „Діскаверер", яка має обіймати 12 сателітів. В пізніших випусках мають бути живі миші або мавпи, — як передвісники людини, що має подорожувати по космічних просторах. Летунство повідомило, що друга частина відділилася від першої 5 мінут після випущення, і все йшло згідно з пляном, але пізніше летунство повідомляло в суботу 28-го лютого і в неділю 1-го березня, що жадна стація не могла ані бачити ані зловити сиґнали того сателіта. Причина цього могла бути така, що сателіт літав в таких районах, до яких не сягають ті стації на землі, які спостерігали попередні сателіти ,що кружляли довкола Землі в рівнолежниковому напрямі.

Ракета „Дісковерер І" тільки-що починає свою подорож у всесвіт з летунської бази Ванденберґ у Каліфорнії.

Д. ГАЛИЧИН ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ЕКЗЕКУТИВИ КАСІД

Ню Йорк. — Президент УККомітету п. Дмитро Галичин був обраний на голову Екзекутиви Конференції Американців Центрального і Східнього Европейського Походження, названої коротко від початкових літер її американської назви КАСІД. Ред. Володимир Душник, редактор публікацій УККомітету, був обраний на голову комісії публікацій та інформацій тієї організації, що спільно репрезентує представництва американських громадян десятьох центрально- і східньо-европейських національних походжень. Вибір відбувся на зборах тієї Конференції, що мала місце минулої суботи, 28-го лютого в приміщеннях Асамблеї поневолених европейських націй. На голову тієї організації перевибрано знову монсіньйора Балькунаса, що є литовського походження та який виконує ті функції від початку заснування Конференції три роки тому. Однак тепер, з уваги на підірване здоров'я, монсіньйор Балькунас погодився на почесне головство, з передумовою, що всі функції виконуватиме голова Екзекутиви. До Конференції належать представники американських громадян альбанського, болгарського, естонського, литовського, лотиського, польського, мадярського, румунського, чеського і українського походжень. УККомітет на останніх зборах КАСІД репрезентували, крім згаданих, ще новообраний касир Йосип Лисогір та секретар Гнат Білинський. Схвалено резолюції з підтримкою рішучого американського становища в справі Берліну, проти нової „конференції на вершинах", проти теперішнього характеру совєтсько-американської культурної виміни та проти дискримінації не-російських народів в радіовисиланнях „Голосу Америки".

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА ВІДБУДЕТЬСЯ В ЧЕРВНІ 1959 У НЮ ЙОРКУ

В днях 24 до 27 червня ц. р., відбудеться в Ню Йорку Світовий Жіночий Конґрес, скликуваний Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій. Відбудеться цей Конґрес для відзначення 75-их роковин започаткування організованого жіночого громадського життя в Україні, для зроблення підсумків десятирічної праці СФУЖО і для наміченння напрямних дальшого розвитку духового й організаційного життя українського жіноцтва у вільному світі — інформує СФУЖО. Перший такий Конґрес під назв. Світовий Конґрес Українського Жіноцтва відбувся десять років тому, в днях 12 і 13 листопада 1948 р. у Филаделфії і завершився він створенням Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, що її очолила, як голова, і вела на протязі 8 років сеньйорка українського жіночого руху сл. п. Олена Кисілевська. По смерти п-ні Олени Кисілевської (померла дня 29 березня 1956 р.) перейняла провід СФУЖО п-ні Олена Охримович - Залізняк. Організаторки Конґресу сподіваються не тільки численної участи представниць українських жіночих організацій із ЗДА і Канади, але й теж делеґаток українських жіночих організацій з інших частин світу.

„ТРИЗУБ" І УСК ЗНОВУ ПЕРЕМОГЛИ ПРОТИВНИКІВ

Ню Йорк. — Українські дружини копаного м'яча, филаделфійський „Тризуб" і нюйоркський Український Спортовий Клюб, у змаганнях минулої неділі знову перемогли своїх противників. „Тризуб" переміг 3:2 Бруклинських Італійців у змаганнях за мистецтво Американської Ліґи, і в тому самому відношенні 3:2 переміг УСК спортовий клюб ГОТА в змаганнях за мистецтво Німецької Ліґи.

ПРЕМ'ЄР МЕКМІЛЛЕН НА ВІДВІДИНАХ КОЛГОСПУ БІЛЯ КИЄВА

Англійський прем'єр Геролд Мекміллен, побувавши в Москві на розмовах з совєтським диктаторм Нікітою Хрущовим, відвідав на два дні столицю України Київ та був там гостем „прем'єра" уряду підсовєтської України Никифора Т. Кальченка. Побувавши в Києві, прем'єр Мекміллен відвідав також недалекий колгосп. — На фото: прем'єр Мекміллен (посередині з розіпнятим пальтом) під час оглядин колгоспу біля Києва. Зліва йде побіч Мекміллена голова Ради міністрів УССР, Никифор Т. Кальченко. Відвідини прем'єра Мекміллена в Києві викликали всілякі коментарі в американській та міжнародній пресі з уваги на суто політичний характер побуту британського прем'єра в Совєтському Союзі.

„Ми — ваші приятелі" — сказав американцеві в Києві один українець

Київ. — До американця, який проходжувався густо заповненими вулицями Києва, підійшов раптом якийсь чоловік в середньому віці і шепнув: „Ми є вашими приятелями" — та негайно зник в юрбі. Описуючи цю подію кореспондент, що товаришив англійському прем'єрові Мек-Мілленові в його минулотижневій подорожі до Києва, додає від себе: „Таке було б не можливе у Москві". Він стверджує, що в Києві відчувається привітливішу і „більш людську" атмосферу: коли, мовляв, Москва є містом на показ закордонові, то в Києві видно, як люди живуть і працюють. Американський кореспондент стверджує великий поступ у відбудуванні міста з руїн, що їх той сам журналіст бачив в 1946 році, безпосередньо після останньої війни.

Архиєпископ Макаріос з тріюмфом вернувся на Кипр

Нікозія. — Понад 100,000 грецьких мешканців столиці середземноморського острова Кипр вийшли в минулу неділю 1-го березня на вулиці міста вітати архиєпископа Макаріоса, свого релігійного і політичного лідера, як він прилетів із Лондону з тамошньої тридержавної конференції, що вирішила долю того острова. В 1956 р. англійці арештували були Макаріоса і заслали на острів на Індійському океані. Звільнивши його в рік потім, заборонили вертатись на Кипр і він постійно жив в Атенах. Щойно внаслідку згаданого порозуміння і проголошеної після нього амнестії, Макаріос зміг вернутися на Кипр. У своїй першій промові він прославляв осягнене порозуміння, що робить з Кипру самостійну республіку, як велику перемогу кипрських греків та водночас прославляв всіх тих підпільників, які згинули в революційній боротьбі за рідну справу. Окрему згадку присвятив вождеві підпільної організації полк. Ґрівасові.

ТІТО І НАССЕР ЗАКЛИКАЮТЬ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ДО ПЕРЕГОВОРЮВАННЯ НАД МИРОМ

Каїро. — У комунікаті, що його видано наприкінці 8-денної візити югославського диктатора Тіта в З'єдиненій Арабській Риспубліці, Тіто і президент названої Республіки Гамаль Абдель Нассер звернулись з закликом до великодержав, щоб вони шукали „порозуміння через переговори" в загрозливій для миру справи Берліну. Тіто вже вернувся до Югославії з своєї кількатижневої подорожі до Південної Азії та на Середній Схід.

Книжка ген. П. Шандрука „Зброя хоробрости" появилася англійською мовою у ЗДА

Ню Йорк. — В американському Видавництві Роберт Селлер енд Сонс Пабліщерс, Інк. вийшла друком в англійській мові книжка спогадів ген. Павла Шандрука, команданта Української Національної Армії і голови Українського Національного Комітету в Німеччині під час другої світової війни. В книжці подані військові спогади ген. Шандрука, починаючи з перших днів російської революції 1917 року і початків боротьби за українську незалежність і державність аж до кінця другої світової війни і подій після війни на еміґрації в Европі. Книжку попереджує довше вступне слово проф. Романа Смаль-Стоцького. Переклав спогади з української мови на англійську Роман Олесницький. Спогади ген. Шандрука появилися в історичній серії згаданого видавництва, в якій видано досі м. ін. спогади мадярського регента адмірала Н. Горті, книжку Владека Мачека „І боротьбі за свободу", спогади кол. міністра закордонних справ Польщі полк. Йосипа Бека та ін. Видало востанне це видавництво теж і книжку спогадів першого українського міністра закордонних справ Олександра Шульгина п. н. „Україна проти Москви". Книжка ген. Шандрука має 320 сторін друку, багато ілюстрацій, мистецьку обкладинку з портретом автора і коштує 6 долярів. Англійський заголовок книжки: "Arms of Valor".

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЗАХОПЛЕНИЙ КРАСОЮ КИЄВА

БУВ У СОФІЙСЬКОМУ СОБОРІ, ОГЛЯДАВ МІСТО, ВІДВІДАВ НЕДАЛЕКИЙ КОЛГОСП

Київ. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен перебів два дні в минулому тижні — четвер і п'ятницю — у Києві. Першого дня він був в Оперному театрі на балетній виставі „Лісова пісня", на другий день оглядав з своїм почотом місто, був заоплений красою Софійського собору її положенням і архітектурою міста. Большевики возили його до недалекого зразкового колгоспу. Йому докладно показували колгоспні влаштування й інформували про зріст сільсько-господарської продукції, але не запросили подивитися, як живуть колгоспники. На вечірньому прийнятті, що його в честь англійських гостей уладив комуно-український прем'єр Никифор Кальниченко, Мекміллен знову повторив ширше те, що згадав в імпровізованій промові коротко після приїзду до Києва: про потребу переговорювання, щоб осягнути дійсний мир. Не згадавши ні словом про вітіркову промову Хрущова, яка знову надзвичайно загострила міжнародну ситуацію, Мекміллен заявив, що його дотеперішні розмови, ведені в Совєтах, „були вартісні як підготова — для ширших міжнародних переговорів, які мусять прийти". Однак Мекміллен добавив, що переговори „мусять базуватися на знанні, що його осягненно в основних дискусіях і мусять бути ведені із щирим бажанням добути згоду". „Якщо внаслідку успішних переговорів уряди зможуть залагодити бодай деякі з важливіших розбіжностей, існуючих між державами, і якщо уряди розвіяли підозри та страх перед війною, то в цілому світі народи відчули б глибоку полекшу. Тоді вони змогли б присвятити свою збільшену енерґію конструктивним пошуканкам за миром".

Москва відновила розмови з Мекмілленом

Ленінград. — В минулу неділю 1-го березня ц. р. большевицькі проводирі несподівано вдарили знову в примирливішу нуту і відновили розмови з англійським прем'єром та його прибічниками, перервані після минулотижневої вітіркової промови Хрущова, в якій він відкинув був західню пропозицію на конференцію міністрів закордонних справ та в різкий спосіб знову відстоював непорушно всі давніші совєтські позиції в справі Німеччини і Берліну. Коли в минулу суботу, після двох днів перебування в Києві, англійський прем'єр Мекміллен прибув із своїм почотом літаком до Ленінграду, несподівано він знайшов на летовищі Мікояна й Громика, які приїхали з Москви. Правда, Мікоян напередодні критикував у своїй промові в Ленінграді англійського прем'єра, що, мовляв, його тверда позиція свідчить про вплив американської політики на англійську. Сам Мекміллен, який в міжчасі прочитав ту промову Мікояна, зараз на летовищі знову підкреслив потребу переговорювання для цілей миру. Ту саму потребу переговорювання підкреслив Мекміллен на прийнятті, що його уладив в честь англійських гостей ленінградський комуністичний кацик Іван Віноградов. Приязний Мікоян запропонував Мекмілленові відновити формальні політичні розмови. У висліді, англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд відбув півторигодинну розмову з совєтським міністром Андреєм Громиком, а прем'єр Мекміллен наражувався з Мікояном. Продовжування цих розмов знову з Хрущовим сподіваються у понеділок-вівторок після повороту англійських гостей до Москви. В міжчасі Хрущов в розмові з неназваним західнім дипломатом пояснив свій вітірковий виступ, як „виборчу промову", з якою він, мовляв, не міг чекати до часу виїзду Мекміллена з Анґлії, бо вже в неділю 1-го березня відбувались в СССР „вибори" до Верховного Совєту. Мекміллена повели навіть до одної такої виборчої домівки в Ленінграді, де свій голос віддав Мікоян.

Хрущов їде до Берліну на нараду з німецькими комуністами

Берлін. — Нікіта Хрущов приїде в найближчу середу-четвер до Східньої Німеччини для переведення розмов з німецькими комуністами про задуманий сепаратний мир між СССР і Німецькою „Демократичною" Республікою, себто Східньою Німеччиною. Однак цей мир ще не буде підписаний під час отого перебування Хрущова в Східній Німеччині, бо Совєти заявили, що вони зроблять це щойно тоді, коли остаточно виявиться, що Захід не захоче підписати разом з Совєтами мирового договору з „двома Німеччинами". Совєти далі підтримують свою пропозицію, щоб скликати для цієї цілі конференцію 28-ох держав, між ними всіх совєтських сателітів і комуністичний Китай. Подорож Хрущова до Східньої Німеччини має — за коментарями преси — ще більш здраматизувати ситуацію та підкреслити непохитне рішення Совєтів виконати всі їхні погрозливі заповіді: щодо передачі німецьким комуністам контрольних функцій в Берліні від 27-го травня ц. р. і щодо закріплення поділу Німеччини підписанням мирового договору з Східньою Німеччиною.

У СВІТІ

● **У Карльсруге в Західній Німеччині** засуджено на 4½ року в'язниці Карля Гофмана, який добував у міністерстві закордонних справ таємні інформації, головно про господарську ситуацію, і перепродував їх комуністам у Східній Німеччині. Гофман очолював цілу сітку шпигунів.

● **У Західньому Берліні** державна прокуратура потягла до судової відповідальности вчителя Карля Штайнакера, який в шинку висловив „жаль", що всіх жидів не винищено в газових камерах. Штайнакера викинули з учительської пасади.

● **Голова японської націоналістичної організації Він Акао** з'явився до міністерства закордонних справ Аіхіро Фухіями в товаристві двох делеґатів, щоб вручити меморіял з протестом проти задуманого переведення репатріяції корейців з Японії до Північної Кореї. В ході розмови Він Акао замахнувся п'ястуком на міністра. Той схопився з крісла, похитнувся і впав. Міністер заявив, що він не скаржитиме до суду свого напасника.

● **В Англії** минулої середи вперше за останніх 23 роки королева Єлисавета дозволила корпорації Бритіш Бродкестінґ відтворити з стрічки промову колишнього короля Едварда VIII, тепер князя Віндзору, в якій він мотивував своє зречення з престолу: „Вважаю неможливим виконувати важкі і відповідальні обов'язки короля так, як я хотів би, без допомоги і підтримки тієї жінки, яку люблю". Після того князь Віндзор одружився з американською розведеницею пані Сімпсон. Це було 11 грудня 1936 р.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КЕПСЬКИЙ ОБРАХУНОК

В останніх часах у західній пресі щораз частіше згадується про такий чинник у міжнародній політиці, що його англо-сакси окреслюють одним словом „міскелкюлейшен" — кепський обрахунок. Зловісні наслідки кепського обрахунку, роблені державою з агресивно-імперіялістичними тенденціями, були доказані двома світовими війнами: Вільгельм II був глибоко переконаний, що З'єдинені Держави не вмішаються у війну на европейському континенті, і тільки тому дав свою згоду на двофронтову війну — проти Росії на сході і проти Англії та Франції на заході Европи. Ту саму помилку зробив Гітлер, який викував собі теорію про американсько-англійське суперництво на морях і в торгівлі. Тому, мовляв, Америка „буде рада", коли Німеччина розіб'є потугу Англії. Якщо — кажуть західні історики-аналітики та державні мужі — німецькі правителі були б дійсно зорієнтовані щодо правдивих замірів Америки, то не прийшло б ні до першої, ні другої світових воєн.

Отож найбільші зусилля західнього світу, зорганізованого в Північно-Атлантійському пакті (НАТО), йдуть тепер у тому напрямку, щоб не залишити в большевиків сумніву щодо дійсної постави західнього світу. Совєтська пропаганда торочить про речі, які Москва хотіла б мати, але які, проте, не відповідають дійсності. Ось так вона твердить про внутрішній розлад в НАТО; вона протиставить „войовничі" американські керівні чинники американському народові, що, мовляв, прагне коекзистенції; вона глузує з американського способу життя, перебільшує силу англійських пацифістичних і німецьких соціялістів. Тому американці, розмовляючи з Мікояном, намагалися розвіяти оманне уявлення володарів Кремлю про розбіжності між Білим Домом і Капітолем. Англійський прем'єр Мекміллен поїхав до Москви, щоб спростувати фальшиві обрахунки Хрущова і кумпанії щодо здогадної незгоди в західньому світі та його заляканости й поступливости. Тепер виринув проєкт, щоб Конгрес виключно тому прийняв маніфестаційну резолюцію в справі Берліну, щоб не залишилось ніякого місця для фальшивої калькуляції, що Америка злякається совєтського шантажу в Берліні і не протиставиться йому збройно, коли треба буде.

„Кого Пан Біг хоче покарати, тому розум відбирає" — каже наше старе прислів'я. Сталося це так із Гогенцоллернами, сталося з Гітлером, а логіка історії підказує, що раніше чи пізніше так повинно статися з клікою в Кремлі.

ДОБРИЙ ПОЧИН

На іншому місці в цьому числі подана інформація про організацію дитячого аматорського театру в Ню Йорку. На перший погляд могло б здаватись, що це — одна з багатьох місцевих подій, яка не заслуговує на окрему увагу. Тим часом, у наших обставинах і в світлі наших потреб, ця подія набирає першорядної ваги, бо вона може відіграти важливу ролю в дальшому розвитку нашої спільноти.

Уважного спостерігача нашого громадського життя мусить вразити невідрадне явище, що в газетних оголошеннях та дописах про численні імпрези, влаштовувані в наших громадах, лише врядигоди зустрічаємо згадку про драматичні вистави, один із наймогутніших і найуспішніших засобів національного виховання, розвитку і самозбереження.

На цьому місці не думаємо аналізувати причини, чому ця ділянка, яка відіграла таку важливу ролю в українському відродженні на рідних землях і яка буйно процвітала колись у наших громадах на цьому континенті, тепер так жалюгідно занедбана. На окрему і максимальну увагу заслуговує також справа постійного і активного професійного Українського Театру в Америці, про який вже не раз була мова. Цим разом хочемо підкреслити не тільки потребу, але й необхідність масового творення аматорських драматичних гуртків, самостійних чи при поодиноких організаціях, в наших громадах.

Можливості праці таких гуртків дуже великі, і, при наявності ентузіястів театрального мистецтва, вони мають необмежені перспективи. Про всебічні користі такої активности зайво говорити. Вона оживила б наші громади, внесла б різноманітність в „академічно-панахидний" та протестаційно-маніфестаційний характер наших громадських імпрез, на яких залі світять щораз більшою пусткою, вона плекала б нові таланти (на сцені аматорського парафіяльного гуртка починав свою блискучу кар'єру сл. п. Іван Годяк), вона допомогла б у вихованні молодого покоління, вона надала б повноти нашому суспільному життю, стимулювала б його зріст.

Тому, вітаючи добрий почин групи громадян в Ню Йорку, ставимо його за приклад усім нашим громадам, всій нашій спільноті.

БЕЗ КОМЕНТАРІВ

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В НАСВІТЛЕННІ ДВОХ РАДІОАВДИЦІЙ

Радіопрограми українською мовою в Україну пересилають дві американські радіовисильні — офіційна „Голосу Америки" з Вашингтону і вдержувана Американським Комітетом Визволення „Радіо Визволення" з Мюнхену. Обидві відзначили цього року 41-річчя проголошення Української Незалежности і 40-ві роковини Акту Злуки українських земель. Спосіб і зміст обидвох радіопересилань досить різний і водночас із цим досить характеристичний для їх ставлення до української справи й українських незалежницьких та державних аспірацій.

В українській програмі „Голосу Америки", передаваній 22 січня ц. р., обидвом річницям — незалежности і соборности — присвячено 22 рядки машинописного тексту із згадкою про відзначення українських роковин в Палаті Репрезентантів ЗДА, про молитву, проведену там священиком Української Православної Митрополії Всч. о. Василем Олійником і з цитатою з промови конгр. Рузвелта (перекладеною важкуватою українською мовою) такого змісту: „Більше як два і пів століття після того, коли Україна примушена була вступити в унію з Росією в половині 17 століття, нещасливі українці жили під режимом царів. Увесь цей час російські правителі робили все, що в їх силах, щоб затерти й убити вільний дух України і здавити їх національні аспірації. Але вони не мали успіху в своєму деструктивному завданню. Дух волі й незалежности все жив у серцях українців". Цього ж дня передано текст молитви (21 рядок) о. В. Олійника. Повідомлення про відзначення Палатою Репрезентантів 41-ої річниці з дня проголошення незалежности Української Народної Республіки разом і текстом молитви о. В. Олійника було повторене в українській програмі „Голосу Америки" ще й 23 січня, а 24 січня в цій же програмі передано 35 рядків коротких повідомлень про відзначення річниць в американському Сенаті із згадкою про молитву, проведену Впр. о. Монс. М. Бабаком і цитатою з промови сен. Додда, в якій він заявив, що американський народ і уряд „ніколи не погодяться з тим, щоб поневолення українського народу стало постійним фактом історії". Далі були подані за „Свободою" короткі вістки про підписання проклямацій Українського Дня губернаторами стейтів і посадниками різних міст у ЗДА. В цій же програмі 30 січня передано, теж за „Свободою", короткі повідомлення (36 рядків машинопису) про відзначення січневих роковин у ЗДА — в українських громадах і установах.

Куди більше місця присвятило січневим роковинам мюнхенське „Радіо Визволення". Напередодні 22 січня в українській програмі цієї радіовисильні передано в скороченні звернення „Українського Екзильного Центру" (УНРади) до українців на батьківщині й на чужині (83 рядки) для відзначення сорокової річниці Акту Соборности, з підкресленням, що „справжня соборність ще й нині не здійснена", бо „поза межами України знаходяться українські етнографічні території, що безпосередньо прилягають до матірнього пня". В радіовисиланні зацитовано всі суттєві уступи із Звернення, м. ін. ті, де говориться, що „майбутній державний устрій та господарсько-соціяльний лад вільної і соборної України встановить сам Український Народ через своїх свобідно й демократичним способом обраних всенародних представників", і що для того, щоб „природні багатства нашої землі залишились у руках українських трудящих, а не йшли на збільшення господарського і воєнного потенціялу совєтської імперії", треба, „щоб український народ став нарешті господарем у своїй власній хаті". Повідомлення про відзначування українцями у вільному світі 40-их роковин проголошення Акту Соборности України було передаване в рямцях цієї ж програми 24 січня із зацитуванням цього акту, коментарем до нього (20 рядків) і повторенням згаданого вище звернення УНРади. 25-го січня в цій програмі, в хроніці українського життя у вільному світі, передано коротке повідомлення (11 рядків) про факт відзначування січневих роковин у різних країнах світу із ствердженням, що не комуністичний режим зібрав докупи українські землі, а сам український народ з власної волі і бажання ще в 1919 році. Ця ж радіовисильня у своєму пересиланні 31 січня ц. р. передала виклад промови президента Степана Витвицького, виголошеної в Шикаго, і якій дату 22 січня 1919 року названо одним із найясніших днів в українській історії і яка закінчується висловом певности, що „український народ вибоpе собі здійснення своїх національних ідеалів", що „в єдності нашої історичної традиції, нашої посвяти і творчости народу є запорука перемоги". Дальші повідомлення (38 рядків) в Україну про святкування січневих річниць у ЗДА і в Канаді були передані 8 лютого ц. р.

В радіопересиланнях „Радіо Визволення" відзначено також і роковини Крутянського бою. Українська програма 29 січня була завершена статтею „Вшануймо пам'ять Крут", яка закінчувалася закликом до українців в СССР зберігати добру пам'ять про Крутянських Героїв „аж до часу, коли український народ, вільний і щасливий, зможе поставити їм пам'ятник слави — тривкіший за найтривкішу крицю". Через два дні, в суботу 31 січня, була передана історична бесіда про Крути (75 рядків машинопису) із закликом до молоді в Україні не забувати про Крути і згадувати героїв з-під Крут, що „своєю кров'ю підписали акт волі і передали нащадкам заповіт боротьби за визволення України". Довша промова п. н. „Крути — Українські Термопілі" була виголошена ще в українській програмі „Радіо Визволення" 1 лютого і повторена потім 8 лютого ц. р. В промові були зацитовані слова Людмили Старицької-Черняхівської з написаного нею в київській „Новій Раді" некрологу в день похорону Крутянців на Аскольдовій могилі.

Б. Лаврівський

ПРОБЛЕМИ ВТІКАЧІВ В ОН

До щорічного „ритуалу" Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй належать дві процедури:

Перша — по відкритті сесії совєтський представник висловлює протест проти „незаконної" участи „чайкашиківської кліки", тобто Національного Китаю, дістає відсіч від якоїсь великої держави, переважно ЗДА, і справа залишається по-старому до наступної сесії...

Друга — це дискусія над звітом високого комісара в справах утікачів на Третьому комітеті. Вона часами займає кільканадцять засідань. Тут відбувається двобій вільного світу з совєтським бльоком за долю і душі втікачів, що перебувають під опікою ОН, двобій, який звичайно кінчиться перемогою гуманітарної ідеології.

На останній сесії загальний перебіг дискусії в справі втікачів відбувся за „старим звичаєм": совєти радили звернути увагу на репатріяцію, як єдину гуманну розв'язку недолі втікачів, більшість держав ці „гуманні" поради відкинула. Але зміст дискусії та деякі схвалення мають характер, цілком відмінний від попередніх років, і тому вимагають великої уваги від нас, що безпосередньо з проблемами втікачів зв'язані.

Справоздання високого комісара носило „оптимістичний" характер. Всупереч загальній думці, що проблеми втікачів не можна розв'язати, що вона стала постійною проблемою нашої доби, комісар твердив, що вихід з неї можна знайти. За останні чотири роки, коли прибуло більше як 300,000 нових утікачів — головно мадяр, — постійну розв'язку знайдено для 440,000 (переселення або включення в місцеву економіку), а кількість мешканців у таборах впала до 45,000. Головне завдання — ліквідація таборів — поступає задовільно: 1-го липня 1957 року мешкало в таборах 53,400 осіб, а в кінці 1958 р. залишилося їх тільки 17,500. Передбачається, що на початок 1960 р. в таборах залишиться всього 14,000 осіб, які не зможуть виемігрувати й нездібні працювати. Майже цілковито розв'язана справа мадярських утікачів. Понад 200. тисяч людей втекло з Мадярщини, з того числа 16,700 добровільно повернулось, а 187,000 еміґрувало до різних европейських і заморських країн. В Югославії мадярських утікачів вже немає зовсім (звідти багато репатріювалося). В Австрії ще залишається понад 15,000, з того 6,000 в таборах, а 5,000 приготовані до еміґрації.

Наведені числа доводять, що ліквідація таборів — до певної міри, розуміється — буде осягнена, якщо не появляться нові категорії втікачів.

Інший образ маємо з утікачами, що мешкають поза таборами. На „приватках" під опікою комісара ОН є їх коло 120,000 в Австрії, Франції, Греції, Італії, Туреччині й Зах. Німеччині. З того числа коло 32,500 нездібних ані працювати, ані еміґрувати. Положення їх трагічне, бо опіку над ними неможливо цілковито скинути на країни замешкання, для яких в деяких випадках це переходить фінансові можливості.

Так в загальному виглядає справа втікачів в Европі. Трудно назвати справоздання високого комісара „оптимістичним", як це робило багато промовців в Комітеті ОН і частинно — преса. Осягнено багато, але багато треба зробити.

Тягар справи полягає в тому, що фінансові спроможності високого комісара маліють: окремі держави зменшують свої вплати, задекляровані вплати напливають дуже поволі. Багато проєктів щодо влаштування втікачів не може бути довершено без міжнародної допомоги, навіть в дуже скромних розмірах. Тож є конечним „зактуалізувати" цю справу. Комісар вніс на схвалення Асамблеї проєкт переведення Міжнародного Біженецького Року 1959, який має бути практичним способом збільшення їм допомоги в цілому світі.

У дискусії над звітом високого комісара присвячено багато уваги репатріяції. Не зважаючи на коштовну пропаганду, на поодинокі „повороти на родіну", на постійні „патріотичні" заклики — репатріяція не поширюється. Представниця Чехо-Словаччини нарікала: не зважаючи на проголошену в 1955 році амнестію, повернулось додому лише кількасот осіб. Представник Мадярщини закидав комісарові фальшування статистики: репатріювалося, мовляв, 30,000 осіб, а не 15,800, як говорив комісар, і повернулося б значно більше, „коли б їм дозволили свобідно вернутися..." Особливо нарікає совєтська Мадярщина на „несправедливість" збоку „контрреволюційних" держав у відношенні до репатріяції дітей, яких втекло коло 10,000, а тепер, не зважаючи на бажання, їх відмовляються репатріювати, і в таборах діти „деправуються". За минулий рік репатріювалося 8,300 осіб: в тому числі 6,300 мадярів, а інших національностей — 2,000.

Верхом цинізму було внесення Совєтами додатку до резолюції про практичні способи розв'язання проблеми: цілковита заборона використовувати жалюгідне становище втікачів для вербування їх до тяжкої праці в дискримінаційних умовах. Заборона „вживати втікачів до підривної й диверсійної роботи проти їхньої батьківщини і приймати їх до військових організацій різного роду". Представник „народно-демократичної" Альбанії пішов ще далі: одинокою розв'язкою проблеми втікачів є репатріяція, а високий комісар легковажить справу репатріяції. „Перешкоджати дітям вертатися до батьків — це злочин, ганебне зламання засад людської справедливости. Це — зламання чартеру ОН..."

Але довір'я до совєтського „гуманізму" не було: за додаток до резолюції голосувало лише 19 совєтських сателітів і кілька постійних поплентачів, головно арабських країн.

Відношення до проєктованого Біженецького Року збоку совєтського бльоку було цілковито негативне: одинока розв'язка — підсилення реатріяції і „правдива" про-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олег Лисяк

НЕ КОНВЕНЦІЙНИЙ РЕПОРТАЖ

Властиво кажучи, це мав бути репортаж про Конвенцію Конґресового Комітету і про бенкет у Вашинґтоні. На одну Конвенцію я спізнився, бо був ще тоді в Европі, на другу не поїхав, бо саме тоді відбувався якийсь важливий футбольний турнір — але тепер я вже вибрався зовсім напевно. До того ж Конвенція і бенкет відбувались у Вашинґтоні, в якому я не був уже пару років.

Коли раннім, суботнім ранком, на зорі, я виїздив з Филаделфії по відомій „ЮС Форті", шляху число сорок — я мав тверду, добру і непримушену волю причалити як гість на Конвенцію УККА — щоб там не знати що! Я кинув Честер, Балтимор, залишив на боці Форт Мід, під'їхав уже під Вашинґтон, в'їхав у саму столицю... І тут моя тверда постанова негайно зайти на Конвенцію почала танути, як сніг під промінням південного сонця.

Остаточно — пощо там ще одного гостя? Я не делеґат, не політик, а журналістів, і то справжніх — політичних репортерів, буде там і так до лиха... Може б так, поки ще піду на Конвенцію, поїхати на годинку в район пам'ятників і монументальних будинків столиці — побачити ще раз Линколнів меморіял, поглянути одним оком на міст із кіньми, що їх Франція подарувала Америці, переїхатися над Потомаком і подивитися хоч здалеку на осередок військової сили ЗДА — на Пентаґон, що стоїть по тому боці ріки — уже в стейті Вірджінія, відокремлений від цілого уряду, розташованого по цьому боці Потомаку, в дистрикті Колумбія.

Я навіть не оглянувся, як уже минав Пентаґон, їдучи 211-ою, ліворуч колосального п'ятикутного будинку. Так, Пентаґон стояв по-старому на місці; як звичайно в суботу, на розлогих площах для паркування не видно було сотень авт. І напевно не було також цього дня в будинку всіх тих генералів, яких тут в звичайний робочий день більше, ніж у цілій нашій дивізії було поручників.

А може справді поїхати таки ще трохи вниз, на Південь, по-старому, конфедерацькому стейті Вірджінія, про який учила мене вчителька англійської мови пісеньку, ще тоді, коли я жив на Вірменській вулиці у Львові? Не був я тут уже щось із чотири роки. А тут же така інша атмосфера, ніж у нашій північній, „єнкі"-Америці...

Сьогодні для репортера багато цікавого не буде. Сьогодні субота, школи позакривані, і не можна буде побачити, як проходить шкільна інтеграція. Але бодай пригадається дещо з часів перед кількома роками. А про Конвенцію і бенкет — прочитаю в газетах, довідаюсь від добрих знайомих, політиків і делеґатів; вони скажуть, скільки було на конвенції і на бенкеті конґресменів, скільки сенаторів, скільки наших власних прем'єрів, які були коктейлі, хто що говорив. Мій обов'язок сірого громадянина я сповнив — заплатив національний податок, а про решту хай журяться ті, які на політиці розуміються.

Тим часом я вже психічно підготовляюся до сприймання південної цивілізації, яка, як писала у своїй славній повісті Марґарет Мичелл, „проминула з вітром": Може й справді вже проминула — але сліди її ще видно. Не відчувається тут уже так цього поспіху, що у нас там, на Півночі, краєвид стає „рідший", видно менше людських осель, крамниць, неонів, фабрик — зате щораз більше пасовиськ, лісів, самотніх дерев. В радіо менше чується модних „гітів", більше танґ і баляд. Коли пристанете на шляху, щоб пообідати в придорожньому ресторані, хтось із прохожих кине оком на реєстраційну табличку вашого авта і півголосом скаже: „Єнкі..."

Трохи кумедно, коли уродженця Скарбківської вулиці з львівського середмістя хтось бере за „єнкі", і то в Америці. Але якщо так уже має бути, то — „окей!" І гордо замовляю „гамбурґера", бо здається мені, що це буде дуже по-єнківськи, але купую також і конфедератський прапорець, хоч не застромлюю його на авто. Це — лише пам'ятка. Маю в хаті одного великого прихильника конфедератів.

Там, де 211-ка сходиться з 340-кою — там розташовані славні підземні печери — „Люрей Каверис". Вхід до цих печер віддалений лише на десять миль від чудового шляху „Скайлайн Драйв", який веде по самому хребті Блу Ридж Мавнтенс, розташованих у Національному Парку Шенандоа.

Був я вже тут раз — але ж не даром у нашого брата підпільна вдача: тягне до підземелля, хочеться ще раз побачити брунатні й рожеві сталяктити і сталягміти, блискучі діяманти склепіння, які мають скількись то мільйонів років, кинути ще раз оком на „Коралеве Джерело", масстатичну „Балеву Залю", послухати, як провідник заграє на скам'янілих сталяктитових „органах", поглянути на плитку, холодну воду підземного озерця — може, ану ж, лежить там ще разом із тисячма інших монет і моя одноцентівка, що я її кинув тут пару років тому, разом із висловленим бажанням? Бажання, до речі, не сповнилося.

Очевидно, відвідуючи печери Люрей, треба добре придивитися дискретним табличкам „для білих" і „для кольорових", щоб не помилитися і не влізти до відділу для муринів при вході до печер, де купується квитки, або до якого іншого льокалю. Ану ж викинуть? Не можна забувати, що ми перебуваємо „давн Савт", на Півдні, де зобов'язують не раз інші закони як у нас, на Півночі, закони, які ще не зовсім „проминули з вітром".

Іду, трохи позаду, за „білою" групою туристів, яку веде провідник. Кам'яні стовпи підпирають могутні склепіння. Мільйони років проминули над цими скам'янілими чудами, над сталяктитами і сталягмітами. Вони були тут уже тоді, коли наша земля була ще молода. Може проминe ще одна чи друга тисячка років, може й десять чи двадцять тисяч років, вхід до відкритої в минулому сторіччі (який короткий час!) печери знову забудеться, згаснуть деякі зорі, народяться нові плянети — а кам'яні стовпи триватимуть. Триватимуть чергові мільйони років, так, як тоді, коли світ був ще молодий і не висіла ще над нами загроза розбурханого атома...

Пригадується знову Марґарет Мичелл і її чудова повість про все те, що „проминає з вітром..."

Пригадуються мідяні монети в підземному озерці і бажання, що не сповняються...

Пригадується також, що властиво кажучи, я виїхав з хати для того, щоб відвідати Конвенцію у Вашинґтоні.

Але зате на наступну Конвенцію вже напевно піду! Хібащо...

М. Мінський

З БАНДУРОЮ ПО ЕВРОПІ

(Жовтень-грудень 1958 року)

(11)

Англія

9-го грудня ранком вирушили до найближчого портового міста і за дві години вже були на борту невеликого пароплава, що курсує між Бельгією і Англією. Попрощалися з нашим шофером Майком, румуном німецького походження, який возив нас по всій Европі.

Туман і вогкість — основні прикмети клімату Англії. У мрячний день прибули ми до Лондону, де нас очікували представники Союзу Українців Британії на чолі з інженером Кудликом та менаджер-англієць.

Загальна втома деяких членів хору неґативно відбилася на якості концертів в Англії. Кашель і рух присутніх у залях перешкоджав нам, заглушав нюанси.

Авдиторію творили переважно українці, яких там багато. Всього відбулося 7 концертів і один виступ для телевізії. Лондонська заля „Алберт Голл" (на 6 тисяч осіб) була виповнена переважно чужинцями. Це деяким рецензентам бульварної преси не сподобалось. Знайшовся один, Олеґ Керенський, який писав: „...мабуть всі українці з Англії зібралися на концерт, щоб виповнити Алберт Голл..." В дійсності так не було, ледве шостою частиною були українці в тій залі.

Назагал англійська критика не була позитивною, а в деяких випадках була навіть недоброзичливо наставленою. Наприклад, „Дейлі Телеграф" писав про один з наших виступів, що це був „юкрейнісн рітюал", імпреза більше соціяльно-культурного значення, ніж артистичного, і що трохи динамізму та солідности тону було в ньому від російського хору. Українські пісні і танці це „відлам загальноросійського мистецтва"

Проте, цей тенденційний витвір англійського русофіла або совєтофіла нас не здивував.

Лондонський „Таймс" дав коротку, але добру рецензію, називаючи Капелю „розкішним ансамблем", відмінним від усіх інших хорів, який так само добре співає, як і грає.

Перевага українців в залях була підставою називати наші концерти як „сошел енд калчер окейжен". Так, наприклад, газета з Лейсестеру писала:

„...Українці плачуть за Батьківщиною. Вітер з українських степів просвистав учора в Лейсестері, нагадавши про рідний дім сотням українців, які зібралися здалека на концерт бандуристів. Багато з них плакало одверто, не соромлячись, коли звуки рідної пісні зламали мертву тишу в залі".

Так англійці характеризували почуття наших людей, але не своїх, бо на деяких концертах їх майже зовсім не було. Не маємо чого нарікати, бо нашим завданням було також збудити подекуди приспане національне почуття наших людей, розсіяних по світу.

У Манчестері, місці перебування „Орлика", земляки влаштували нам багате прийняття, а перед концертом почастували обідом з українських страв.

Концерт у Манчестері відбувся у виповненій по береги залі. Після закінчення програми на сцену вийшли наші дівчата з квітами і дочка мера міста, яка в теплих словах, хвилюючись, передала офіційне привітання від Манчестеру для українців в Англії і для Капелі Бандуристів. Скінчивши свій привіт, вона поцілувала нашого дідуся з вусами. Вибух оплесків і крики „браво", „слава Україні" завершили той незабутній останній концерт в европейському турне.

Після концерту ми знов зустрілися з земляками в Українському Домі. На цей раз до меню додано „воду з градусами", промови, тости, подяки, многоліття.

Всі „орленята" просили наших автографів на програмках, бо наступного дня мали ми вирушати вже самі.

О 9-ій годині ранку майже в повному складі „Орлик" зібрався на двірці, щоб попрощатися з нами, побажати нам щасливої дороги і передати всім українцям в Америці й Канаді щире спасибі за те, що уможливили відвідати дев'ять країн Европи.

Дівчата з слізьми на очах підходили до кожного з нас і обдаровували щирим поцілунком. Найбільше поцілунків, як звичайно, дістав наш дідусь Мотуз, якому не бракувало їх і від еспанок та шведок.

Вуса мають своє значення. І перед другим турне всі наші молоді бандуристи вирішили запустити собі довгі вуса. Півгодини часу провели з „орленятами" на залізничній плятформі. Всі вони стояли рядком: Соня, Катруся, Оля, Маруся, Оля Маленька, за ними хлопці — Юрко, Макогін та інші. А коли потяг рушив, славні діти України підняли вгору хустки.

— Щасливо заїдьте! — кричали вони вслід. — До побачення!

Дещо окремо треба сказати про солістів Капелі, які творили третю частину ансамблю. Це — добірний склад вишколених голосів.

Репертуар Капелі збудований був так, що майже в кожній пісні були заступлені солісти. Така музична структура нашого репертуару заімпонувала чужинцям настільки, що з першого концерту в Мадриді до останнього в Манчестері рецензенти давали найкращу оцінку солістам.

Дозволю собі навести декілька витягів з преси:

Гамбурґ — „...Чудові голоси, які можуть бути прикрасою кожної оперової сцени..." Гайдельберґ: „...Солісти від великого лірізму до драматичного напруження доводять свої пісні". Ессен: „Надзвичайні солісти... великі, натуральні голоси..." Амстердам: „...Непересічні вокалісти..." Стокгольм: „...Солісти оперового формату..." Лондон: „...Які багаті й сильні окремі голоси!"

Безперечно, всі солісти спричинилися до успіху Капелі.

(Закінчення буде).

ПОВІДОМЛЕННЯ СФУЖО

ПРО СКЛИКАННЯ СВІТОВОГО ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ В НЮ ЙОРКУ 24 — 27 ЧЕРВНЯ 1959

В житті української спільноти завершився один етап життя — сповнилось 75 літ від часу, коли жінка українка проявила свою волю до громадського організованого життя, засновуючи свої гуртки у Києві і Станиславові у 1884 р.

Духові злети її творчого духа та нополеглива завзята праця у всіх ділянках життєвих інтересів ще на схилі XIX ст. проломала льоди здавна відмираючих поглядів на становище жінки у суспільстві, як на підрядне.

Українська жінка зробила від тоді великий вклад у життя рідного суспільства, дійшла до певних тривалих осягів та намірена далі шукати все нових шляхів своєї праці для добра і на вимогу всього українського народу.

Прагнення українки тут, поза межами Батьківщини, і в Україні, — одно: добро українського народу, здійснення його волі жити свобідним, від нікого незалежним життям. Українка на Батьківщині приневолена мовчати. Чужий її духовості режим не відгукнеться на її болі, потреби і бажання.

Це зобов'язує нас промовити слово за неї і в вільному світі відзначити цю нашу річницю. В тій цілі СФУЖО, що репрезентує українське жіноцтво у вільному світі, скликає — СВІТОВИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС.

Минуло вже 10 літ, як волею Світового Жіночого Конгресу, що відбувся у Филаделфії, засновано Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). І в нас закінчився певний етап праці. Треба зробити підсумки її, з'ясовуючи собі наше сучасне положення у світі та глянути в майбутнє, намічуючи напрямні розвитку у духовому й організаційному аспекті серед жіноцтва у вільному світі.

Закликаємо українське жіноцтво готовитись до активної участи у цьому З'їзді, а все українське громадянство просимо приділити належну увагу цій події в житті нашої національної спільноти.

Конгрес відбудеться в Ню Йорку в часі від 24 — 27 червня 1959 року.

Олена Залізняк — голова СФУЖО, **Олена Лотоцька** і **Марія Квітковська** — містоголови в ЗДА, **Стефанія Савчук** і **д-р Стефанія Потоцька** — містоголови в Канаді, **Ніна Коваленко** — містоголова в Европі, **Ольга Горачук** — містоголова в Південній Америці, **Ірина Пеленська** — містоголова в Австралії, **Наталія П. Іщук** — секретарка.

В Ню Йорку твориться дитячий аматорський театр

Ню Йорк. — Приблизно два тижні тому відбулася тут нарада з метою утворити постійний діточий аматорський театр, який допомагав би нашим українознавчим школам та молодечим організаціям виховувати нашу молодь у національнім дусі. У висліді наради вирішено зорганізувати дитячий театр в Ню Йорку й негайно приступити до реалізації цієї постанови. — Члени театру-молодь не тільки підготовлятимуть театральні вистави та інші публічні виступи, але вивчатимуть українську мову й вимову, національні танки, пісні тощо. До управи комітету театру ввійшли такі особи: мистецький керівник і режисер актор С. Крижанівський; музичний керівник дириґент М. Колодій; хореографічний керівник д-р Р. Петріна; вчителька української мови п. В. Падох. Адміністрацію театру вестимуть п. Д. Серна і пані С. Москва. Нарадою проводив п. Д. Серна, а про завдання театру й його організацію реферував п. С. Крижанівський, який й виготував його правильник. У нараді взяв участь інж. В. Хамула, станичний Пласту в Ню Йорку, який підкреслив велику вагу театру у вихованні молоді та запевнив театрові повну допомогу Пласту. Немає сумніву, що цей почин здобуде повну піддержку всього українського громадянства Великого Ню Йорку, яке болюче відчуває брак театральних вистав не тільки професійного але й навіть аматорського рівня. Діточий театр, подібно, як танцювальна група під орудою д-ра Р. Петріни, яка є пов'язана з театром, остають під організаційною, матеріяльною й моральною опікою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Великого Ню Йорку. Домівка Театру поміщується при 20 Ст. Маркс Пл. де й у вівтірки й п'ятниці між 6-7 год. приймається дітей до театрального й танкового гуртків.

16-річна школярка просить стейтову леґіслятуру зміцнити шкільну дисципліну

Олбані, Н. Й. — 16-річна учениця середньої (гай) школи з Ню Йорку Сюсан Столкап зізнавала в комісії стейтової леґіслятури, і, просила її, щоб щось зробила для скріплення шкільної карности. Вона широко оповідала про те, як учениці роблять несхвальні вигуки і свищуть за своїми вчительками і директоркою. „Ми домагаємось законної спадщини на вільну американську освіту. Ми жадаємо, щоб ви щось зробили в тому напрямі, щоб скінчити з тими умовами", які тепер існують, — казала учениця, яка є представником тієї молоді, що хоче в школі вчитися. Комісія веде переслухання над законопроєктом асемблімена Джозефа Корса про те, щоб у міських школах можна було „користуватися поміркованою силою", щоб поліпшити поведінку учнів. Минулого року леґіслятура ухвалила була законопроєкт про „вживання вчителями поміркованої сили" у відношенні до учнів, але нюйоркська Шкільна Рада заборонила всякі тілесні кари в школах, а губернатор Гарріман його не підписав. 8 осіб висловилося за поміркованими тілесними карами, а п'ять було проти цього проєкту.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Миш.

Клявда Іванчук — Князівна міста на 1959 рік.

Побіч суспільно - політичної праці Метрополітальний Відділ Українського Конґресового Комітету Америки в Дітройті раз у році влаштовує розвагову імпрезу. Цього року такою розваговою імпрезою були „Княжі Вечерниці", що відбулися 31-го січня 1959 р., в залях Українсько-Американського Осередку, в якій взяло участь кілька сотень нашого громадянства.

„Княжі Вечерниці" на загал випали дуже вдало. По мистецьки прибрана заля зображувала княжий город. Це завдяки ініціятиві та трудові пань Я. Сени і Я. Березовської під проводом пані Роми Гайди. Відомий актор української сцени Микола Кавка справді фахово проводив вечерницями. Пані із „Золотого Хреста" та інші пані і панове члени Комітету забезпечили присутніх обильним буфетом.

Головною атракцією „Княжих Вечерниць" був заповіджений вибір „Князівни Дітройту" на 1959 рік. Вибором кермувало, а радше стверджувало волю присутніх, окреме жюрі в складі: д-р В. Савчук, п-ні С. Филипів, п-на І. Фон Другінда, д-р П. Джуль, п-ні Н. Віхар, інж. Б. Сторожук і п. І. Журківський. Присутні голосували картками на 5 висунених кандидаток. Щоб стати Князівною Дітройту, кандидатка мусіла відповідати всім вимогам справедливого жюрі. Головнішими вимогами були: українка, знання української мови, праця в громадських установах, очевидно краса та найбільша кількість голосів. У цьому змагу перемогла Клявда Іванчук, дочка відомого громадського діяча, гол. контролера УККА п. Івана В. Іванчука. Клявда під кожним оглядом відповідала всім вимогам жюрі. Тим же вона перемогла чотирьох інших кандидаток. Клявда — це представниця тут народженого вже другого покоління. Володіє українською мовою. Вона ж учасниця курсів українознавства на „Союзівці" в 1958 року. (Обіцяє туди поїхати ще й цього літа). Пристійна панна починає під оглядом громадської праці, йти слідом свого батька і вже сьогодні є секретаркою 183-го Відділу УНСоюзу. І не диво, що вона втішається симпатією широкого громадянства, що віддало на неї подавляючу кількість голосів.

Молодій „Князівні Дітройту" залишається побажати повних успіхів у науці, а також у громадсько-суспільній праці, як також, щоб стала „Князівною Дітройту" на 1960 рік.

В. П.

Клявдія Іванчук

Ст. Кетеренс, Канада

Ансамбль Кобзарів ім. Остапа Вересая

Серед деякої оспалости позитивним явищем являється відродження нашого староукраїнського мистецтва — гри на бандурах і на кобзах.

Першим цього роду гуртом в Канаді є Ансамбль Кобзарів ім. О. Вересая в Ст. Кетеренс. Душею і провідником ансамблю є проф. Казанівський. Сам він — визначний дириґент і знавець кобзарського мистецтва. Спочатку проф. Казанівський виступав разом із сином Остапом на концертах з бандурами на тлі хору, або в окремих точках. Аж літом 1957 р. зібрався коло них цілий гурт співаків й любителів бандур і почали вправлятися в грі на цьому інструменті. Опісля виступали зі своїми точками на концертах і академіях.

8-го лютого виступили наші Кобзарі із власним концертом в залі греко - католицької церкви в Ст. Кетеренс. В програму концерту входили колядки, думи, народні, патріотичні та повстанські пісні, разом 18 точок. Із колядок найліпшою була — Ірод Цар (дуже добра гра бандур). Із народних дум усі були добрі тому, що думи й бандури найрідніші собі, але найкраще виконаними були : Років вже більш двісті, Дума про Морозенка та Встає хмара. Дуже добрим був козацький марш „Ой на горі та женці жнуть". Але найкращою точкою програми була поліська народня пісня: Очерет був мені за колиску. Ансамбль складається з 15 осіб — 9 бандуристів та 6 співаків, з того 4-ох солістів, між якими В. Кожура (бас-баритон) та В. Юрків (баритон) є окрасою хору. Кожну точку публіка вітала оплесками, але найгарячіше бадьорі й веселі пісні. Добре було б, щоб ансамбль включив до репертуару більше веселих і бадьорих пісень.

Ансамбль втішається симпатією й популярністю серед українського громадянства в нашій місцевості й околиці. Дай Боже, щоб їх труд і праця пішла тим темпом далі, і щоб ця мистецька група стала взірцем для інших великих українських громад в ЗДА і Канаді.

П. Мельник

ПРОБЛЕМИ ВТІКАЧІВ В ОН

(Закінчення зі стор. 2)

паґанда про батьківщину в матірній мові. Натомість Біженецький Рік лише підсилить ворожу пропаґанду, власне проти „країн походження" втікачів. Чехи підтримали б ідею Біженецького Року, коли б там головну вагу положили на репатріяцію і не провадили жадної пропаґанди проти батьківщини втікачів.

У промовах представників вільного світу підкреслювалося, що зацікавлення долею втікачів виразно зменшується, як збоку громадянства, так і збоку урядів. Норвезький представник назвав „жалюгідним" факт, що лише одна третина членів ОН причинилася до матеріяльної помочі втікачам, і підкреслив, що „тяжка доля цих нещасливих людей не є лише справою співчуття для них", а вимагає ясної розв'язки.

Кілька держав обмежилися лише моральною підтримкою втікачів, оправдуючись тим, що не можуть дати матеріяльної помочі.

Представник Англії ствердив необхідність переведення Світового Біженецького Року, який, при широкій співучасті громадських організацій, може викликати зріст зацікавлення проблемою втікачів у цілому світі.

Схвалений Ґенеральною Асамблеєю Міжнародний Біженецький Рік має початися в червні 1959 р. Завданням його є 1. Зосередити увагу цілого світу на справу втікачів і заохотити уряди, громадські організації та широкі прошарки громадянства організувати додаткову фінансову допомогу для втікачів; 2. Створити додаткові можливості для остаточної розв'язки долі втікачів шляхом еміґрації чи включення їх в економіку країн, де вони перебувають, чи, врешті, шляхом добровільної репатріяції.

Переведення Біженецького Року стає чисто внутрішньою справою кожної держави, яка вибере собі найбільш відповідну форму. Жадної програми нікому не накидається. Рік має бути величною міжнародною маніфестацією солідарности в справі втікачів — не цілого світу, якби того хотіли ініціятори, а більної частини світу, — солідарности проти совєтської і совєтолюбної частини світу, яка систематично і послідовно намагається звести проблему втікачів до „примусово-добровільної репатріяції". Варто відзначити своєрідний арґумент представника Савді Арабії. Висловлюючись проти Біженецького Року, він підкреслив, що у мусульман існує звичай, так званий „закаг", на підставі якого кожний з них мусить видавати 2½% свого прибутку на добродійні цілі. Біженецький Рік — заявив представник Савді Арабії — може перешкодити сповненню цього гуманного звичаю . . .

У ЗДА Світовий Біженецький Рік буде реалізуватися в загальноамериканському маштабі. В американській спільноті ми становимо невеликий відсоток, — але в біженецькій епопеї ми є одним з найбільших учасників. Наше громадянство мусить взяти відповідну участь у переведенні Світового Біженецького Року. Треба знайти відповідні форми нашої участи в ньому, щоб підкреслити характер нашого біженства, показати духовий його зміст.

Не забуваймо, що людські серця починають замикатися на недолю втікачів. Проблема їх починає ставатися чимсь далеким, малозначним, позбавленим ідейного змісту. Працює в тому напрямку совєтська пропаґандивна машина скрізь і в різних формах. Це мусять пам'ятати передусім ті, що ще недавно були „переміщеними особами".

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Хору „Трембіта" в Дітройті

Несповна два роки тому заснований хор „Трембіта" виступив у неділю 15-го лютого 1959 року з своїм другим концертом у великій залі Дітройтського Іституту Мистецтв. Цьогорічний концерт, порівнюючи з першим, показав значний поступ на різних полях. Численно хор збільшився і доповнився сопранами і альтами до великого колективу 90-ох хористів — мішаного хору. Голосово хор зміцнів, вирівнявся і значно піднісся технічно.

Мистецький керівник і дириґент хору Кирило Цепенда за розмірно короткий час довів „Трембіту" до стану монолітного і податного для виконавчих задумів інструменту. Минулого року вся увага і рухи дириґента були спрямовані на те, щоб втримати хор у рямках ритмів і темп. Тепер він мав змогу вживати цей великий і гарнозвучний інструмент для цілей яскравішого мистецького вияву вільніще і більше різноманітно. У висліді це дало чистий, вирівняний звук, з дуже гарними м'якими піянами і з тонко проведеними нюансами темпових відмін. Поступ був видний тим більше, що можна було порівняти речі повторені з попередньої програми. Сам „Синій Дунай" Штравса „плив" вільніше та з більшим розмахом і легкістю ніж минулого року.

Концерт поділений був на дві частини. У першій виступив чоловічий хор, у другій мішаний. Програма була стилістично різноманітна і давала хорові нагоду показати різнобічну виконавчу спроможність: від рівнобіжних ходів, прикметних для народного багатоголосся в „Ой, з-за гори" П. Демуцького до гармонічної витончености „Золотих зір" Нижанківського - Людкевича, від типово українських „Та болять ручки" Кошиця і „Повій вітре" Ступницького до віденського „Синього Дунаю" Йогана Штравса, від мініятурного „Щедрика" Леонтовича до широко проведеної картини з „Утопленої" Лисенка („Туман хвилями лягає") і врешті від „Щедрика" ... лями лягає") і врешті від нічки" Гайворонського до розмашистого „І шумить і гуде" Верйовки.

Програма останнього концерту, на мою думку, не втратила б багато якщо б з неї пропустити обі в'язанки народних пісень: Гнатишина „Гомін села" і анонімну „Стоїть гора високая". Добором пісень і характером обробки вони не типово українські, їх фактура, особливо гармоніка, надто скромна, врешті й сама їх форма попурі не високої ціни.

Дуже вдалою натомість показалася спроба концертового виконання чотирьох кінцевих фраґментів з „Запорожця за Дунаєм" С. Гулака Артимовського, твору все ще цікавого і свіжого, хоч майже столітньої давности.

Міцною опорою хору „Трембіта" є його численні і добрі солісти. На останньому концерті виступали пані В. Биковець і М. Брездень, та панове В. Баран, О. Бартків, І. Капустій, П. Марцінів, Я. Сена й Е. Федак.

Публіка, що тісно заповнила велику залю Інституту Мистецтв, вітала мистців дуже тепло. Наша громада оцінює працю і жертвенність дириґента та всіх членів хору. Дириґента Кирила Цепенду, акомпаніяторку п. Лідію Сою та голову управи хору Б. Сторожука обдаровано квітами. З кількома словами сказаними по-українськи і з правдивим признанням вітав хор губернатор стейту Дж. М. Вільямс.

Під враженням з кожного погляду вдалого концерту хору „Трембіти" дозволю собі висловити кілька думок. Останнім часом читаємо пресові звідомлення про працю і виступи хорів у різних осередках нашої еміґрації і завважуємо дуже відрадне явище. Це пожвавлення і свого роду відродження хорової справи. Перед нами стають питання: чи не пора було б довести до організаційного зв'язку окремо діючих хорових колективів, подібно, як це було тут колись за часів діяння Михайла Гайворонського, Олександра Кошиця та цілого ряду дириґентів та ентузіястів хорового діла? Друге: чи не варто довести до з'їзду хорів і до на більшу скалю запляннованого Фестивалю української музики? Підписаному доводилося бувати на подібних з'їздах вже тут в Америці і слухати окремих виступів різних хорів, а також спільних, масових. Враження було хвилююче.

Подібна українська імпреза могла б бути вдала й імпозантна. Не забуваймо, що саме хорова справа одна з найсильніших ділянок нашої культури і нашої традиції.

Василь Витвицький

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на її фонд та на фонд її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 22.

Т. Шляпак, Бруклин	$ 10.00	С. Єфремов, Лонг Ай. Сіті	1.00
Е. Катеринюк, Луїсвіл	5.00	Р. Туркевич, Дітройт	1.00
Д-р М. Орловський, Брунсвик	5.00	І. Нагорняк, Дітройт	1.00
А. Команецький, Юніонтаун	5.00	М. Абрамюк, Ню Йорк	1.00
И. Седор, Валей Стрім	5.00	С. Зелінка, Шикаго	1.00
М. Козак, Ню Йорк	4.00	М. Лихогруд, Ютика	1.00
И. Седор, Централія	4.00	Т. Лехман, Боффало	1.00
Г. Сенів, Шикаго	4.00	Т. Халус, Филаделфія	1.00
Д-р Г. Щербанюк, Шикаго	4.00	А. Зборівська, Ансонія	1.00
Т. Юрчак, Салем	4.00	А. Жолубяк, Шикаго	1.00
І. Гребеняк, Олбані	4.00	Е. Пагут, Ню Йорк	1.00
Н. Запухляк, Шикаго	4.00	О. Іваницiв, Оліен	1.00
М. Галлан, Лонг Ай. Сіті	4.00	В. Гіль, Джерзі Сіті	1.00
Мит. прот. о. О. Мицик, Честер	4.00	М. Семанишин, Бунтон	1.00
Е. Федишин, Амстердам	3.00	П. Грицай, Шикаго	1.00
П. Цар, Боффало	3.00	Д-р В. Боднар, Клівленд	1.00
І. Боресюк, Іст. Фолс	3.00	К. Боковець, Гарфілд	1.00
Т. Береза, Ірвінгтон	3.00	М. Бубняк, Елизабет	1.00
А. Дрогомирецький, Фила.	3.00	М. Балко, Вілкс Бері	1.00
Н. Ясінський, Мілвокі	3.00	С. Бенко, Бабілон	1.00
П. Моціборський, Нюарк	3.00	О. Борух, Пен Арґиль	1.00
В. Пилипів, Шикаго	2.00	В. Билов, Бінгентон	1.00
М. Папушкевич, Шикаго	2.00	В. Баран, Рачестер	1.00
І. Зубик, Овшен Сіті	2.00	М. Баран, Флашінг	1.00
Г. Федечко, Коломбус	2.00	Н. Близнак, Ню Йорк	1.00
В. Юрчишин, Боффало	2.00	И. Гинко, Елмайра	1.00
Л. Воронкевич, Річмонд	2.00	О. Гумен, Гартфорд	1.00
С. Верешкля, Бронкс	2.00	М. Гирович, Джанетте	1.00
В. Ярема, Плейнфілд	2.00	И. Ганицяк, Боффало	1.00
А. Заяць, Торонто	2.00	Д. Гайдук, Шикаго	1.00
П. Іванчук, Лос Анджелес	2.00	Н. Н. Шикаго	1.00
А. Слота, Вашінгтон	2.00	В. Чорній, Літл Фолс	1.00
Я. Чипак, Кліфтон	2.00	П. Кобас, Сагінав	1.00
М. Чубко, Томастон	2.00	В. Гереч, Джемейка	1.00
Н. Хачевський, Нюарк	2.00	І. Гідей, Ню Йорк	1.00
В. Харнезький, Олд Тапан	2.00	А. Гораль, Лонг Ай. Сіті	1.00
Л. Намака, Амгерст	2.00	Л. Гураль, Випаш	1.00
В. Озерайнець, Ню Йорк	2.00	В. Кучерявий, Нюарк	1.00
Н. Гайда, Савтпорт	2.00	І. Кульматицький, Толідо	1.00
Ф. Кавчак, Джонставн	2.00	В. Кикіш, Шикаго	1.00
Н. Паращак, Торонто	2.00	Г. Кулішка, Лонг Ай. Сіті	1.00
И. Бурачок, Джексон Гтс	2.00	Л. Казевич, Дітройт	1.00
Е. Бехметюк, Бруклин	2.00	С. Карп, Бет	1.00
К. Богдан, Шикаго	2.00	Г. Качів, Гері	1.00
А. Корбяк, Гемтремк	2.00	В. Кузів, Бріджпорт	1.00
В. Кокорудз Виандот	2.00	М. Конюх, Филаделфія	1.00
П. Козак, Локпорт	2.00	А. Каншак, Йонкерс	1.00
Г. Пенко, Шикаго	2.00	І. Шевчук, Вестбурі	1.00
А. Попов, Шарон	2.00	І. Стефанів, Шикаго	1.00
С. Кравченюк, Бронкс	2.00	Г. Степанек, Клівленд	1.00
Д. Кулишич, Джексон Гтс	2.00	П. Майдачевський, Фила.	1.00
П. Крецік Палмертон	2.00	Я. Мартинець, Бруклин	1.00
С. Пісоцький, Нюарк	2.00	С. Мриґлод, Нюарк	1.00
П. Коваль, Оксфорд	2.00	П. Вівчарик, Шикаго	1.00
К. Стасюк, Ню Гейвен	2.00	Г. Науменко, Фріголд	1.00
А. Сисак, Бетлегем	2.00	П. Василів, Шикаго	1.00
Г. Кук, Асторія	2.00	П. Двінчик, Шамокін	1.00
В. Загутинець, Денвер	2.00	Р. Прихідко, Дітройт	1.00
А. Лаврик, Алтуна	2.00	М. Дуда, Ню Гейвен	1.00
М. Нидзак, Ґарден Сіті	2.00	Г. Демкович, Клівленд	1.00
В. Романко, Дітройт	2.00	Місуренко, Гіксвіл	1.00
П. Васильків, Флорал Парк	2.00	М. Мандзяк, Елизабет	1.00
М. Оглабяк, Дітройт	2.00	М. Сеньків, Метачен	1.00
М. Осовський, Шикаго	2.00	І. Шипула, Вудсайд	1.00
В. Микуляк, Міннеаполіс	2.00	М. Семчишин, Шикаго	1.00
А. Бурбела, Байон	2.00	Т. Шипіло, Гакестави	1.00
Н. Бень, Бруклин	2.00	І. Сороковський, Тампа	1.00
С. Хомик, Болтон Ландінг	2.00	Е. Мриц, Торонто	1.00
І. Галичин, Бронксвіл	2.00	М. Сидоренко, Бавнд Брук	1.00
Т. Пасічник, Вунсакет	2.00	И. Смаль, Шикаго	1.00
Г. Кушнір, Коговс	2.00	С. Синий, Клівленд	1.00
Д-р В. Шиманів, Шикаго	2.00	І. Кубурик, Асторія	1.00
Я. Мельник, Александрія	2.00	Г. Коцелко, Шикаго	1.00
М. Мельничук, Филаделфія	2.00	Г. Клименко, Пасейк	1.00
В. Туркало, Іст Тавнтон	2.00	Р. Карпович, Гері	1.00
Г. Даців, Шикаго	2.00	И. Когут, Боффало	1.00
А. Пилатюк, Міннеаполіс	2.00	М. Кіт, Бруклин	1.00
В. Вовчук, Вотерліт	2.00	А. Корнилів, Филаделфія	1.00
В. Рейтер, Палатін	2.00	П. Польовий, Олифант	1.00
С. Федович, Джерзі Сіті	2.00	О. Підгайний, Ню Йорк	1.00
І. Макатан, Інвуд	2.00	П. Вітенко, Вілінг	1.00
І. Ганза, Кітімат	2.00	И. Претика, Фар Ракавей	1.00
П. Шкаруба, Флінт	2.00	П. Мартинюк, Бріджпорт	1.00
А. Маланяк, Дітройт	2.00	Г. Марущак, Филаделфія	1.00
К. Турконь, Пасейк	2.00	Я. Мерещак, Дітройт	1.00
І. Ямір, Филаделфія	2.00	Р. Пристай, Рачестер	1.00
В. Кручовий, Ню Йорк	2.00	М. Барни, Гадсон	1.00
М. Роговський, Нюарк	1.00		
І. Рудакевич, Пасейк	1.00	Разом	$ 310.00
М. Троян Бруклин	1.00	Раніше проголошено	$ 5,337.56
Ф. Лукіянович, Филаделфія	1.00	Разом	$ 5,647.56

КОМУНІКАТ

Ділового Комітету Вечерниць „Червоної Калини"

Комітет Вечерниць „Червоної Калини" приймає зголошення ДЕБЮТАНТОК, що будуть презентовані на ВЕЧЕРНИЦЯХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" в суботу, 7-го березня 1959 р.: письменно — до дня 5-го березня ц. р., або особисто при вступі на залю.

Письменні зголошення надсилати на адресу: Chervona Kalyna, 140 Second Ave., New York, N.Y.

Місцеві зголошення приймає п-ні Євстахія Гойдиш, ч. тел.: YE 2-7411, або особисто в суботу між 12 і 3 год. в Пластовій домівці.

Дебютанток обов'язує вечірній одяг (суконка три-четвертева і довгі рукавички).

Москва називає провокацією зревідування совєтського корабля

Москва. — З'єдинені Держави допустилися „нової провокації", призначеної для загострення міжнародних відносин, поглиблення холодної війни і погіршення взаємин з Совєтами — заявив коментатор у совєтському радіо в призначеній для закордону радіоавдиції про переведення в минулому тижні ревізії американським воєнним кораблем на совєтському трайлері „Новоросійск". ЗДА повідомили Москву офіційно про переведення на „Новоросійську" ревізії у зв'язку з фактом перерізання підводних каблів між Америкою й Европою. Лейтенант Доналд Шілі, який з чотирма моряками переводив ревізію „Новоросійска" не виключає, що цей совєтський рибиловний корабель перерізав підводний кабель своєю металевою сіттю, чи пак заплутав свою сіть в кабель і його перерізано свідомо, щоб звільнити сіть. Але він висловив думку, що це могло статись без інтенції знищення каблю. Совєтський комунікат, очевидно, рішуче заперечує, наче б будь-який совєтський корабель завинив в цій справі та всю вину приписує Америці. Ревізію совєтського корабля переведено на основі міжнародного договору про охорону трансатлянтійських телеграфо-телефонних каблів з 1884 р., що його визнав також СССР.

Лейтенант Доналд Мартін Шілі, екзекутивний старшина американського виницувача „Рой О. Гейл", що очолював команду, яка перевела перевірку совєтського корабля „Новоросійск".

Українець на Міжнародному Студентському З'їзді в Перу

(сдо) В невеличкому туристичному містечку біля Ліми, столиці Перу, почався 17-го лютого восьмий міжнародній з'їзд студентства. Брали в ньому участь представники національних союзів відповідних держав. Українське студентство стало брало участь у цих з'їздах з рамени ЦЕСУС-у, але в характері спостерігачів, без права вирішального голосу. Цього року в з'їзді студентства брав участь від українського студенства п. Олесь Хам, діяльний член Союзу Українсько - Аргентинських Студентів (САУС), що, хоча вже й народжений в Аргентині, виявляє велику зацікавленість щодо успішного розвитку української визвольної акції. Становище його на з'їзді було не легке, бо аргентинська офіційна делеґація — яскраво прокомуністична. Вже в перших дискусіях ця арґентинська делеґація, разом із французькою, запропонували осудити поведінку Координаційного Секретаріяту Національних Союзів Студентства за те, що той Секретаріят не вислав своїх представників, бодай в якості спостерігачів, на п'ятий конґрес Інтернаціонального Союзу Студентів, що відбувався в Пекіні в вересні 1958 р. Цей Союз, як відомо, цілком опанований комуністами, і представники Секретаріяту зазначили, що Контрольна Рада Національних Союзів заборонила Секретаріятові брати участь у тому конґресі. Невважаючи на це пояснення, пропозицію арґентинської та французької делеґацій підтримали делеґації Альжіру, Марокко, Тунісу і Бельгії, але, коли прийшло до голосування, то її було відкинено 32 голосами проти 17 при 5 стриманих. В усякому разі ця пропозиція виявила, як не можна краще, яким духом дихає арґентинське студентство в своїх керівних органах.

Новий італійський прем'єр дістав вотум довір'я

Рим. — Новий італійський прем'єр Антоніо Сені дістав у голосуванні в парляменті над його програмовою заявою в минулу п'ятницю 27 ц. м. вотум довір'я більшістю 333 голосів проти 248. Це була найбільша проурядова більшість за всі післявоєнні роки, бо навіть славний італійський лідер, семикратний прем'єр покійний Альчіде де Ґаспері ніколи не мав 85-членної більшости. За урядом голосували всі християнські демократи та ціла правиця: ліберали, монархісти й нео-фашисти. Проти нього голосувала ціла лівиця — демократи, соціял-демократи, ліві соціялісти й комуністи. Проти уряду голосували також три німецькі посли з південного Тиролю на знак протесту проти заяви Сені, що — мовляв — це внутрішньо-італійська справа вирішувати спосіб, як має бути реалізована австрійсько-італійська умова з 1946 року про ґарантування прав німецькій меншині, зосередженій в південному Тиролі. Під час того п'ятницевого засідання парляменту прийшло до авантури з комуністами, коли прем'єр Сені закинув їм, що вони тому є противниками Спільного господарського ринку й інших двох договорів, що спаюють економіку Західньої Европи, бо в інтересах комунізму лежить розсварювання народів.

● **Користаючи з масової еміґрації жидів із Румунії багато** не-жидів підплатили румунських урядовців і видісталися у вільний світ. 8,000 румунських жидів виїхали через Болгарію до Ізраїлю, а ще 8,000 — через Відень. Чотирьох високих урядовців з міністерства внутрішніх справ у Букарешті арештовано за отримування хабарів.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Т-ва Сокіл, Відд. 336, відбудуться в неділю, 8. березня, о год. 1-ій по пол., на другім поверсі, 24 двері. Проситься членів прийти на збори, вирівняти свої вкладки і привести своїх знайомих, щоби записати їх в члени Т-ва Сокіл і УНСоюзу. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 251, матиме збори в неділю, 8. березня в церк. залі при В. 7-ій вул. негайно по вел. Сл. Божій. Довгуючих членів проситься вирівняти залеглі вкладки, щоб уникнути суспенди. — В. Козир, предс.; В. Яцишин, кас.; Я. Кравчук, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Управа Тв-а ім. Івана Франка, Відд. 334, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючі місячні збори відбудуться в другу неділю по першім 8-го березня о 1-ій год. в Народнім Домі при 14-ій вулиці, в тій залі де звичайно. Пригадується довгуючим прийти і вирівняти свої залеглости. — Н. Задерецький, предс.; Стефанія Бохонок, кас.; Гр. Демкович, рек. секр.

ДЕНВЕР, КОЛОРАДО. — Управа 226 Відділу УНС повідомляє, що річні загальні збори відбудуться дня 8. березня, о год. 2-ій по пол., в домівці „Woman's Club", 1437 Glenarm. Зогляду на важність справ в денному порядку, приявність всіх членів є обов'язкова. — Управа Відділу.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го березня, о год. 3-ій по пол. Проситься всіх членів на збори. На зборах буде звітувати наш делеґат п. Ревюк Володимир, про Сьомий З'їзд УККА, що відбувся 21-23 лютого ц. р. у Вашинґтоні. Вплачування вкладок буде 7-го березня від 7-ої до 10-ої год. веч. і 8-го березня від 12-ої до 3-ої год. по пол. — Управа.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу, бо він дає Вам дешеві та вигідні різні роди забезпечення життя і рівночасно є оборонцем української справи в Америці. Український Народний Союз поважають і американці не тільки завдяки 70 тисячами членства і 20-ти мільйонового майна, але і за його гідну, високопатріотичну поставу в обороні свобода.

Посмертні Згадки

АННА ПРОЦИК, довголітня членка 287 відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, дружина Івана Процика, та мати Івана мол., першого секретаря 287 відділу (1936), і Марії Процик, теперішньої предсідниці 171 відділу УНС, померла в дні 19. лютого ц. р. на 66-му році життя. Покійна походила з Любачева, Зах. Україна, стала членкою УНСоюзу вже 1925 року. Похорони відбулися в дні 21. лютого з похоронного заведення І. Ковальчика та Української Католицької Церкви св. Петра і Павла в Джерзі Ситі, де син Покійної Іван є тростистом, як теж бере активну участь в товаристві Святого Імені. — В. Ій П.!

Т. Литвинюк, секр.

Анна БРЕЯН, членкиня-основниця Від. 350 УНСоюзу в Стемфорд, Конн., померла дня 10 лютого 1959 р. по довгій та тяжкій недузі на 77 році життя. Покійна походила зі села Тилич коло Криниці, Зах. Україна. До У.Н.С. вступила 1912 р. Полишила у великому смуткові мужа Василя, 4 доньки: Иосифину, Марію, Павліну і Анну, сина Михайла, брата Теодора, сестру Александру та 10 внуків. Похорон відбувся з гр.-катол. церкви св. Володимира при участі рідних, знайомих і членів місцевого Б-ва св. Михаїла, Від. 350 У.Н.С. — В. Ій П.!

Д-р В. Палідвор, секр.

● РОЗШУКИ ●

ЮСТИНА ДЕМБИЦЬКА з дому Голопич, дочка Григорія, пошукує: стрийка Дмитра Голопич, родж. в Торхановичах, пов. Самбір, Львів; тету Анну Пліш, з дому Голопич, і тіточного брата Андрея Пліш, сина Анни і Івана; родж. в Мрозовичах, пов. Самбір, Львів. Правдоподібно вони всі від давних літ мешкають у Ню Йорку. По інформації звертатися до: Т. Панкевич, 107-Baldwin St., New Brunswick, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4217. І надалі не реможець.

FINALLY TANTOR PLOWED THROUGH THE OPENING, AND THE ALERT HEMU SENT THE GATE CRASHING TO THE EARTH!

FURIOUS, THE ROGUE LUNGED BACK AT THIS NEW BARRIER, ONLY TO BELLOW IN PAIN AS HE STRUCK THE SHARPENED LOGS!

BUT TANTOR WAS NOT STYMIED BY A PUNY MAN-TRAP. SUDDENLY, CLEVERLY, HE DISLODGED THE STAKES, ONE BY ONE!

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Вкінці Тантор просунувся через отвір, і заалярмований

Нему звільнив браму, щоб впала на землю!

Розлютований здичілий слон кинувся на цю нову перешкоду, але на те тільки, щоб мукнути з болю, коли натрапив на загострені дрючки!

Але Тантор не був затриманий маленькою людською пасткою. Раптом він спритно витягав дрючки, один за одним!